

Hemleverans av alkohol

Systembolaget ska börja med hemleverans av alkohol. IOGT-NTO är oroad för hur man bli ska kunna upprätthålla ålderskontrollen.

Systembolagets styrelse har förklarat att de är positiva till hemleverans av alkohol. Det sker i en tid då stödet för monopolet ligger på topp. 7 av 10 svenskar är positiva till Systembolaget och 8 av 10 är redan nöjda med deras service. IOGT-NTO:s ordförande Anna Carlstedt ser risker med förslaget.

– Vi är inte förvånade över att de gör det här men det finns en risk att det ökar alkoholkonsumtionen, vilket i sin tur ökar alkoholskadorna, säger hon.

I Norge använder sig Vinmonopolet av hemleverans. Där har det största problemet varit att upprätthålla åldersgränserna. Enligt Anna Carlstedt är det en springande punkt även i Sverige.

Vi värnar folkhälsan

IOGT-NTO är en medlemsbaserad organisation som arbetar för ett bättre samhälle. Vi tror oss veta att människor får ökade förutsättningar att leva ett fritt och rikt liv om de avstår från alkohol. Det slutliga valet gör självfallet individen själv. Vårt agerande i olika alkoholpolitiska frågor har alltså inget att göra med den enskildes rätt att dricka alkohol, utan att alkoholkonsumtion på makronivå skadar ett stort antal människor och deras omgivning varje år och att ingen i förväg kan veta vem som drabbas. Ett folkhälsoproblem på samhällsnivå.

Andra självklara regler som vi alla är överens om är att lagar och andra regler ska åttlydas. Därför bör olika aktörer granskas och om samhället inte tar det initiativet, så är vi beredda att göra det.

Systembolaget är ingen helig ko som inte får röras. Inte alls, det är ingen självklarhet att Systembolagets försäljning ska öka år från år. Däremot tycker vi att om alkohol ska säljas, så ska det ske under ordnade och kontrollerade former. Systembolaget har över 90 % träffsäkerhet vad gäller ålderskontroller, vilket andra aktörer inte visat sig vara i närheten av. T ex har UNF:s ölköpskontroller visat på tydliga brister i detaljhandelsledet.

Vår kritik av Systembolagets nya idé

Vi tror att den nya idén om hemleverans i en förlängning kan bli ett folkhälsoproblem. Det kommer möjligen främst att vara redan utsatta grupper som använder sig av tjänsten, men det kan vi bara spekulera om.

Den viktigaste invändningen är dock kontrollen. Visserligen är Systembolaget duktigt på ålderskontroll, men det är en helt annan sak att göra denna bakom disken i butik än för en anställd på den budfirma som ska leverera alkoholen.

En annan aspekt på detta är de risker som budfirman ev kan utsättas för. Idag är det inte tillåtet att sälja till den som redan är berusad. Hur ska en sådan situation hanteras vid hemleverans? Här kan det sannolikt förekomma både hotelser och våld. Risken för detta i butik är ytterst liten.

Den totala alkoholkonsumtionen styr alkoholskadornas storlek. Konsumtionen styrs av tillgänglighet, pris och marknadsföring. Ju dyrare och krångligare det är att få tag på alkohol, desto lägre konsumtion och bättre folkhälsa. Frågan är bara vem som ska bestämma hur vi ska ha det? Om inte ansvariga politiker vill peka ut färdriktningen så kan vi inom IOGT-NTO ställa upp med kompassen.